

## บทที่ 3

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติต่อการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ ของนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษา ในสถาบันราชภัฏอีสานเหนือ โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาถึงข้อมูล พื้นฐานและแนวทางที่จะเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ของนักศึกษาวิชาเอก สังคมศึกษา ในสถาบันราชภัฏอีสานเหนือ โดยดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 ซึ่งผู้วิจัย ได้ดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอน ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

- 1) กำหนดกลุ่มประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง
- 2) การสร้างและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่
  - 2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา
  - 2.2 แบบวัดทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
- 3) รูปแบบของการวิจัยที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย
- 4) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 5) การวิเคราะห์ข้อมูลและการประเมินผลข้อมูล

### 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

#### 3.1.1 ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาและวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษา ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ในสถาบันราชภัฏอีสานเหนือ 3 แห่ง ได้แก่ สถาบันราชภัฏสกลนคร สถาบันราชภัฏ อุตรธานี สถาบันราชภัฏมหาสารคาม ซึ่งลงทะเบียนเรียนในภาคต้น ปีการศึกษา 2540 จำนวนทั้งสิ้น 284 คน ประกอบด้วยนักศึกษาชาย 120 คน นักศึกษาหญิง 164 คน ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 4 ประชากร นักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษาในสถาบันราชภัฏอีสานเหนือ

| สถาบันราชภัฏ | นักศึกษาวิชาเอก สังคมศึกษารวมทุกชั้นปี |      | รวม |
|--------------|----------------------------------------|------|-----|
|              | ชาย                                    | หญิง |     |
| อุดรธานี     | 31                                     | 37   | 68  |
| สกลนคร       | 40                                     | 49   | 89  |
| มหาสารคาม    | 49                                     | 78   | 127 |
| รวม          | 120                                    | 164  | 284 |

ที่มา : แผนกทะเบียนสถาบันราชภัฏอุดรธานี (2540)

แผนกทะเบียนสถาบันราชภัฏสกลนคร (2540)

แผนกทะเบียนสถาบันราชภัฏมหาสารคาม (2540)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษา ซึ่งเลือกเฉพาะนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษาชั้นปีที่ 4 ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ในสถาบันราชภัฏอีสานเหนือ 4 แห่ง ได้แก่ สถาบันราชภัฏสกลนคร สถาบันราชภัฏอุดรธานี สถาบันราชภัฏมหาสารคาม ซึ่งลงทะเบียนในภาคต้น ปีการศึกษา 2540 จำนวนทั้งสิ้น 127 คน ประกอบด้วย นักศึกษาชาย 49 คน นักศึกษาหญิง 78 คน จำแนกตามสถาบันได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษาชั้นปีที่ 4 สถาบันราชภัฏอีสานเหนือ

| สถาบันราชภัฏ | นักศึกษา วิชาเอก<br>สังคมศึกษา ชั้นปีที่ 4 |      | รวม |
|--------------|--------------------------------------------|------|-----|
|              | ชาย                                        | หญิง |     |
| อุดรธานี     | 15                                         | 23   | 38  |
| สกลนคร       | 20                                         | 29   | 49  |
| มหาสารคาม    | 14                                         | 26   | 40  |
| รวม          | 49                                         | 78   | 127 |

ที่มา : แผนกทะเบียนสถาบันราชภัฏอุดรธานี (2540)

แผนกทะเบียนสถาบันราชภัฏสกลนคร (2540)

แผนกทะเบียนสถาบันราชภัฏมหาสารคาม (2540)

### 3.2 เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยการศึกษารวบรวมจากรายงานการวิจัย หนังสือเอกสารและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาพิจารณาสรุปและดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งมีดังนี้

3.2.1 แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วย 2 ส่วน ที่สำคัญ คือ

1) ภูมิหลังทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ สถานศึกษา ภูมิลำเนา (ในเมือง-ในชนบท)

2) คำถามเกี่ยวกับทัศนคติการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

3.2.2 การสร้างแบบวัดทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

3.2.2.1 ลักษณะแบบวัดทัศนคติ

ทัศนคติสามารถทำการวัดได้ โดยอาศัยเครื่องมือวัดทัศนคติหลายแบบ ในเรื่องเกี่ยวกับเครื่องมือการวัดทัศนคตินักจิตวิทยา นักวัดผล และนักการศึกษาให้ทัศนะ ไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

ส่วสติ สุคนธรังษี (2517 : 233-234) ได้กล่าวว่าเราสามารถวัดทัศนคติได้โดยการวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคคลที่ถือว่าเป็นความคิดเห็นของตน โดยการใช้การวัดช่วงเท่ากัน (equal appearing interacts) และในการสร้างเครื่องมือวัดช่วงเท่ากัน กระทำโดยอาศัยสมมติฐาน 4 ประการ ดังนี้

- 1) ทัศนคติของบุคคลในแต่ละเรื่องเป็นช่วงของความชอบที่แยกเป็นช่วง ๆ ได้
- 2) ความคิดเห็นที่แสดงออกเป็นดัชนีของระดับทัศนคติ
- 3) ความคิดเห็นในแต่ละเรื่องของแต่ละบุคคลชี้ได้ว่า บุคคลมีทัศนคติอยู่ในระดับใดในช่วงของความชอบ ฉะนั้นความคิดเห็นนี้จึงต้องกำหนดว่าตกอยู่ในระดับใดในช่วงของความชอบ
- 4) ระดับของทัศนคติในช่วงของความชอบ ได้แก่ ระดับในเกณฑ์เฉลี่ยของความคิดเห็นที่แสดงออก ความคิดเห็นแต่ละข้อของบุคคลเดียวกันย่อมมีค่าในช่วงของความคิดเห็นที่ใกล้เคียงกัน

Thurstone (1976 : 77) ได้ให้ความเห็นว่า การวัดทัศนคตินั้นจะวัดโดยตรงไม่ได้ ถ้าวัดจากการแสดงออกในรูปของความคิดเห็น หรือภาษาพูด อาจจะวัดได้ไม่แน่นอน และถ้าวัดจากพฤติกรรมที่แสดงออกจริง ๆ อาจจะคลาดเคลื่อนเพราะพฤติกรรมของคนอาจบิดเบือนจากทัศนคติที่มีอยู่จริงได้ ดังนั้นทั้งภาษา และพฤติกรรมที่แสดงออกจึงเป็นเพียงเครื่องบ่งชี้ทัศนคติเท่านั้น ซึ่งอาจมีความคลาดเคลื่อนตามหลักของการวัดได้บ้าง และถ้าวัดทัศนคติจากคำตอบว่าเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยกับข้อความในแบบวัดทัศนคตินั้น ต้องไม่สรุปเองว่าบุคคลนั้น จะปฏิบัติตามข้อที่เห็นด้วยเสมอไป และข้อความในแบบวัดทัศนคติไม่ว่าแบบใด เทอร์สโตน ได้ให้ความเห็นว่า ต้องไม่เป็นข้อความเกี่ยวกับความรู้หรือความเป็นจริง เพราะคำตอบของผู้ตอบข้อความที่เป็นจริงจะไม่แสดงให้เห็นทัศนคติของผู้ตอบต่อสิ่งนั้น ๆ ดังนั้น ข้อความที่ถามเกี่ยวกับทัศนคติควรถามโดยสร้างสถานการณ์สมมติ แล้วให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นต่อสถานการณ์นั้น ซึ่งในการวิจัยนี้ใช้เทคนิคการสร้างข้อคำถามแบบของ เทอร์สโตน (1976)

ส่วน Likert (อ้างใน Anastasi, 1967 : 432-485) ได้สร้างแบบวัดทัศนคติที่เป็นที่นิยมพอ ๆ กับแบบวัดทัศนคติของเทอร์สโตน ในแบบวัดทัศนคติของลิเคอร์ตกำหนดให้ข้อความทุกข้อในแบบวัดทัศนคติ คือ ผลรวมของคะแนนทุกข้อในแบบวัดทัศนคติ ซึ่งลิเคอร์ต ถือว่า ผู้มีทัศนคติต่อสิ่งใดก็ย่อมมีโอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่สนับสนุนสิ่งนั้นมาก และในโอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่ต่อต้านสิ่งนั้นก็น้อย ในทำนองเดียวกันผู้ที่มีทัศนคติไม่คัดต่อสิ่งใดนั้น โอกาสที่จะเห็นด้วยกับข้อความที่สนับสนุนนั้นก็น้อยและโอกาสจะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่ต่อต้านนั้นจะมีมากคะแนนรวมของทุกข้อ จะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงทัศนคติของผู้ตอบในแบบวัดทัศนคติของแต่ละคน

ให้ได้มากที่สุด เช่นเดียวกับของเทอร์สโตน นำข้อความที่รวบรวมได้ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการจะศึกษา โดยให้เลือกตอบว่าเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วยไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง ต่อข้อความแต่ละข้อ ผู้ตอบไม่ต้องทำใจเป็นกลางเหมือนกับการตัดสินใจของผู้ตัดสินตามแบบเทอร์สโตน แต่ตอบตามความรู้สึกตนเอง การเปรียบเทียบทัศนคติ ให้เป็นคะแนนข้อความที่สนับสนุนคำตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 5 คะแนน และลดลงเรื่อย ๆ จนถึงคำตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน ส่วนข้อความที่ต่อต้าน ถ้าตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 5 คะแนน และลดลงเรื่อย ๆ จนถึงตอบว่าเห็นด้วย อย่างยิ่งให้ 1 คะแนน ซึ่งประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 16) ได้นำมาใช้ในการวิจัย

ดังนั้น มาตรการวัดทัศนคติของ LiKert จึงมีความเหมาะสมเนื่องจากประกอบด้วยข้อความคิดเห็นหลาย ๆ ข้อ แต่ละข้อมีคุณค่าทัศนคติตามสเกลระดับของความต่อเนื่องมาก ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (Strongly disagree) ไม่เห็นด้วย (Disagree) ไม่แน่ใจ (Uncertain) เห็นด้วย (Agree) และเห็นด้วยอย่างยิ่ง (Strongly agree) ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยเลือกวิธีการสร้างมาตรวัดตามวิธีการของ LiKert

### 3.2.2.2 ทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

จากการศึกษารวบรวมความรู้และความเข้าใจจากวารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ ผลงานวิจัยต่าง ๆ และตำรา ในรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ แล้วทำให้ผู้วิจัยตัดสินใจเลือกกำหนด สามารถสรุปความหมายของการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้ และนำมากำหนดเป็นวัตถุประสงค์และความคิดรวบยอด (Concept) ของแบบวัดทัศนคติการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ทำให้ผู้วิจัยสามารถแบ่งรายละเอียดของทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้เป็น 4 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ทัศนคติต่อการอนุรักษ์ป่าไม้เกี่ยวกับการรักษาสมดุลธรรมชาติของ  
ทรัพยากรป่าไม้

กลุ่มที่ 2 ทัศนคติต่อการอนุรักษ์ป่าไม้เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรป่าไม้อย่างชาญฉลาด

กลุ่มที่ 3 ทัศนคติต่อการอนุรักษ์ป่าไม้เกี่ยวกับการป้องกันดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้

กลุ่มที่ 4 ทัศนคติต่อการอนุรักษ์ป่าไม้เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรป่าไม้

จากนั้นผู้วิจัยนำทัศนคติทั้ง 4 กลุ่มมาแจกแจงรายละเอียดตามวัตถุประสงค์เป็นข้อคำถามจำนวน 47 ข้อ นำไปทดสอบเบื้องต้นกับนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 4 สถาบันราชภัฏนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 43 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัด

### 3.2.2.3 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ในการสร้างแบบวัดทัศนคติค่าของความเชื่อมั่นของแบบวัดทัศนคติ มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะทำให้ทราบว่าแบบวัดนั้นเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด ถ้าค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดสูง (0.6-1) หมายถึง มีความเชื่อมั่นได้มากกว่า แบบวัดนั้นสามารถเป็นดัชนีวัดทัศนคติได้ตามประสงค์ แต่ถ้าความเชื่อมั่นของแบบวัดต่ำ (0-0.59) หมายถึง ไม่ค่อยเป็นที่มั่นใจเท่าใดนัก เพราะมีความคลาดเคลื่อนจากการวัดมา (โกวิท ประมวลพฤษย์ และสมศักดิ์ สันทรเวชญ์, 2523 : 159-161)

ดังนั้น หลังจากที่ได้ผู้วิจัยสร้างแบบวัดทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ได้จำนวน 47 ข้อ แล้วได้นำไปทดลอง (Try out) กับนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 4 สถาบันราชภัฏ นครราชสีมา จำนวน 43 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่า Reliability ของแบบวัดทัศนคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS/PC<sup>+</sup> Subprogram RELIABILITY หาค่าความเชื่อมั่น ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น Alpha ( $\alpha$ ) = 0.705 แสดงว่า ประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้วัดอยู่ในระดับที่ดี

### 3.2.2.4 การหาความเที่ยงตรง (Validity)

แบบวัดทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เป็นหัวใจสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ดังนั้น การหาความเที่ยงตรงของแบบวัด จึงเป็นความจำเป็น เพราะเป็นการหาคุณภาพของแบบวัดที่จะบอกว่าแบบวัดสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และวัดสิ่งที่ต้องการให้วัดได้เพียงใดวัดได้ครอบคลุมครบถ้วนตามเนื้อหาที่ต้องการวัดได้ถูกต้องตามความเป็นจริงหรือไม่ ผู้วิจัยจึงนำแบบวัดซึ่งหาค่าความเที่ยง (Reliability) แล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา (Face Validity) คณะผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยา ด้านการสอนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มี่รายนามต่อไปนี้

#### 1) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยา

- รองศาสตราจารย์ ดร.นิออน พิมพ์ประดิษฐ์ ผู้สอน วิชาทางจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาจิตวิทยา และการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

#### 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิลมนี พิทักษ์ ผู้สอนวิชา การสอนสังคมศึกษา ในระดับ ประถมศึกษา ภาควิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- อาจารย์อุ้นเรือน เจริญจิต ผู้สอนวิชา การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม โรงเรียนสาธิตมัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

#### 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

- นายวนิจ สุระแสง นักวิชาการป่าไม้ 6 หัวหน้ากลุ่มวิชาการป่าไม้เขต จังหวัดขอนแก่น
- นายโกวิท สุระธรรม หัวหน้าป่าไม้ จังหวัดขอนแก่น

หลังจากที่นำแบบวัดไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาพร้อมด้วยผลการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัด แล้วผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ในที่สุดผู้วิจัยทำการปรับปรุงแบบวัดและพัฒนาเป็นแบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าไม้ จำนวน 32 ข้อ

#### 3.2.2.5 เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดทัศนคติ

ในการวิจัยนี้ ลักษณะของแบบวัดทัศนคติเป็นแบบมาตราวัดของลิเคิร์ต (LiKert Scale) มีข้อคำถามทั้งสิ้น 32 ข้อ ลักษณะของข้อคำถามแบ่งเป็น ข้อคำถามที่เป็นเชิงบวก (Positive) และข้อคำถามที่เป็นเชิงลบ (Negative)

เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้สำหรับการวิจัยนี้ คำถามที่ต้องการให้ค่าทัศนคติทางบวกจะใช้ในการให้คะแนนเชิงบวก (Positive) และข้อที่เป็นคำถามที่ต้องการให้ค่าทัศนคติทางลบจะให้การให้คะแนนเชิงลบ (Negative) ดังตารางข้างล่างนี้

| ข้อคำถามประเภทเชิงบวก<br>(Favorable Statement) | คะแนน | ข้อคำถามประเภทเชิงลบ<br>(Unfavorable Statement) | คะแนน |
|------------------------------------------------|-------|-------------------------------------------------|-------|
| - เห็นด้วยอย่างยิ่ง<br>(Strongly agree)        | 5     | - ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง<br>(Strongly disagree)   | 5     |
| - เห็นด้วย (agree)                             | 4     | - ไม่เห็นด้วย (disagree)                        | 4     |
| - ไม่แน่ใจ (Uncertain)                         | 3     | - ไม่แน่ใจ (Uncertain)                          | 3     |
| - ไม่เห็นด้วย (Disagree)                       | 2     | - เห็นด้วย (agree)                              | 2     |
| - ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง<br>(Strongly disagree)  | 1     | - เห็นด้วยอย่างยิ่ง<br>(Strongly agree)         | 1     |

### 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูลทุกขั้นตอนด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1) กำหนดสถานที่ทำการศึกษาเพื่อการวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูลในทันทีที่กำหนดพื้นที่ศึกษา คือ สถาบันราชภัฏอีสานเหนือ

2) นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ไปยังสถาบันราชภัฏอีสานเหนือ เพื่อขออนุญาตทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยกับนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษาชั้นปีที่ 4

3) ดำเนินการวัดทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง โดยนำแบบวัดทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไปทำการวัด ณ ราชภัฏอุดรธานี ราชภัฏสกลนคร ราชภัฏมหาสารคาม ในช่วงเดือนสิงหาคม-กันยายน 2540

หลังจากนั้นนำมาวิเคราะห์ผลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ระหว่างนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษา ในสถาบันราชภัฏอีสานเหนือ ทั้ง 3 สถาบัน

### 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC<sup>+</sup> โดยใช้โปรแกรมย่อย (Sub-program) ในโปรแกรมสำเร็จรูปดังนี้

- 1) ใช้โปรแกรมย่อย DESCRIPTIVE เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
- 2) ใช้โปรแกรมย่อย T-TEST เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (Mean) ของทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักศึกษา จำแนกตามตัวแปรอิสระ ภูมิฐานะ ได้แก่ในเมือง และในชนบท
- 3) ใช้โปรแกรมย่อย ANOVA เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษา เมื่อจำแนกตามสถาบันราชภัฏ (ราชภัฏอุดรธานี ราชภัฏสกลนคร ราชภัฏมหาสารคาม)

จากนั้นนำผลการวิเคราะห์มาประเมินผลแปลความหมายเพื่อสรุปผลการวิจัย